

Predmet C-331/23**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

25. svibnja 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen Afdeling Gent
(Prvostupanjski sud za Istočnu Flandriju, Odjel u Gentu, Belgija)**Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:**

22. svibnja 2023.

Tužitelj:

Dranken Van Eetvelde NV

Tuženik:

Belgische Staat

Predmet glavnog postupka

Glavni postupak odnosi se na utaju PDV-a s pomoću krivotvorenih računa.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Ovim zahtjevom u skladu s člankom 267. UFEU-a sud koji je uputio zahtjev u biti traži od Suda da razmotri članak 51.a stavak 4. belgijskog Btw-wetboek (Zakonik o porezu na dodanu vrijednost, u daljnjem tekstu: WBTW) s obzirom na njegovu usklađenost s načelom proporcionalnosti, načelom neutralnosti i člankom 205. Direktive o PDV-u. Sud također nastoji doznati je li kumulacija administrativnih i kaznenopravnih sankcija u tom predmetu u skladu s načelom *ne bis in idem* u smislu članka 50. Povelje.

Prethodna pitanja

1. Povređuje li se člankom 51.a stavkom 4. WBTW-a članak 205. Direktive 2006/112, u vezi s načelom proporcionalnosti, s obzirom na to da se tom odredbom propisuje bezuvjetna solidarna odgovornost koju sud ne može ocijeniti s obzirom na doprinos svakog od pojedinaca u utaji poreza?
2. Povređuje li se člankom 51.a stavkom 4. WBTW-a članak 205. Direktive 2006/112, u vezi s načelom neutralnosti u području PDV-a, ako se ta odredba tumači na način da je umjesto osobe koja je u skladu sa zakonom dužna plaćati PDV za plaćanje PDV-a solidarno odgovorna druga osoba, pri čemu se ne mora uzeti u obzir odbitak pretporeza koji može izvršiti zakonski dužnik?
3. Treba li članak 50. Povelje Europske unije o temeljnim pravima tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalna odredba kojom se dopušta kumulacija (administrativnih i kaznenopravnih) sankcija kaznenopravne prirode koje proizlaze iz različitih postupaka za ista materijalna djela, ali koja su počinjena tijekom uzastopnih godina (ali koja bi se u kaznenopravnom smislu mogla smatrati produljenim kaznenim djelom s jedinstvenom namjerom), pri čemu se zbog djela počinjenog u jednoj godini vodi upravni, a zbog djela počinjenog u drugoj godini kazneni postupak? Ne smatraju li se ta djela neraskidivo povezanim jer su se dogodila u uzastopnim godinama?
4. Treba li članak 50. Povelje Europske unije o temeljnim pravima tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalna odredba u skladu s kojom se protiv osobe može pokrenuti postupak za izricanje upravne novčane kazne kaznenopravne prirode za djelo za koje je ta osoba već pravomoćno osuđena kaznenom presudom, pri čemu se dva postupka vode potpuno neovisno jedan od drugog, a jedino je jamstvo za to da težina svih izrečenih sankcija odgovara težini predmetne povrede činjenica da financijski sud može meritorno ispitati proporcionalnost, dok se nacionalnom odredbom ne propisuju nikakva pravila u tom pogledu, kao ni pravila koja omogućuju upravnom tijelu da uzme u obzir već izrečenu kaznenu sankciju?

Navedene odredbe prava Unije

Povelja Europske unije o temeljnim pravima, članak 50. (načelo *ne bis in idem*)

Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost, članak 205. (solidarna odgovornost za plaćanje PDV-a)

Navedene odredbe nacionalnog prava

Grondwet (Ustav), članak 10. (načelo jednakosti), članak 11. (zabrana diskriminacije) i članak 172. (načelo porezne jednakosti)

Btw-wetboek (Zakonik o porezu na dodanu vrijednost), članak 51.a stavak 4. (solidarna odgovornost za plaćanje PDV-a), članak 70. stavci 1. i 2. (novčane kazne), članak 84.b (obveza obavještavanja o indicijama koje ukazuju na utaju poreza u slučaju produljenog roka zastare), članak 85. stavak 1. (naplata potraživanja)

Wetboek van strafvordering (Zakon o kaznenom postupku), članak 29. stavak 3. (obveza porezne uprave da obavijesti državno odvjetništvo o sumnji na utaju poreza)

Sažet prikaz činjenica i glavnog postupka

- 1 Tužitelj je trgovac pićem. Belgijska porezna uprava provjerila je njegove prijave PDV-a za poslovnu godinu 2011. Pritom su utvrđene nepravilnosti. Tužitelju se stavlja na teret da je izdavao lažne račune za isporuku pića privatnim osobama. U stvarnosti su se pića isporučivala kupcima koji su porezni obveznici (osobama koje su upravljale hotelima i restoranima) koji su ih preprodavali „na crno”.
- 2 Iste povrede utvrđene su već u okviru posljednjih dvaju poreznih nadzora (za poslovne godine 2001. do 2002. i za poslovnu godinu 2004.). I za to je tužitelj osuđen presudama od 10. travnja 2008. i 17. studenoga 2008. U oba slučaja izrečena mu je novčana kazna.
- 3 Tužitelj je 21. prosinca 2018. podnio pravni lijek sudu koji je uputio zahtjev protiv platnog naloga za naplatu dugovanog PDV-a i dugovanih novčanih kazni izdanog 10. prosinca 2018.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

- 4 Tužitelj ističe da prema sudskoj praksi Suda nitko ne može biti bezuvjetno odgovoran za utaju poreza druge osobe (što je uostalom predviđeno člankom 51.a stavkom 4. WBTW-a). Takva bezuvjetna odgovornost prekoračuje ono što je nužno za zaštitu državnih potraživanja i suzbijanje utaje poreza (vidjeti presude Suda od 21. prosinca 2011. i od 11. svibnja 2006., kao i drugu sudsku praksu na koju se upućuje u tim presudama). Time je povrijeđeno načelo proporcionalnosti.
- 5 Tuženik smatra da se bezuvjetna odgovornost za plaćanje PDV-a ne protivi ni načelu proporcionalnosti ni načelu neutralnosti u području PDV-a te da nije povrijeđeno načelo *ne bis in idem*.

Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 6 Budući da se člankom 51.a stavkom 4. predviđa bezuvjetna odgovornost za plaćanje PDV-a, moguće je da se ta odredba protivi načelu proporcionalnosti i/ili načelu neutralnosti u području PDV-a.
- 7 Osim toga, istaknuto je i načelo *ne bis in idem*. To načelo onemogućuje ponovno suđenje istoj osobi za isto djelo za koje već postoji pravomoćna osuđujuća kaznena presuda. To se načelo različito primjenjuje ovisno o tome je li riječ o porezu na dohodak ili PDV-u.
- 8 Naposljetku je i problematika kumulacije administrativne i kaznenopravne sankcije koja je povezana s jedinstvenom namjerom važno pravno pitanje koje treba ispitati s obzirom na opća načela prava Unije.
- 9 Odgovor na ta pitanja važan je kako bi se moglo ocijeniti mora li tužitelj platiti utajeni porez.